

Direktna akcija

★ NOVA SERIJA ★ BR.21 ★ Septembar 2024. GOD ★ BESPLATNO ★

Rio Tinto - simbol kapitalističke eksploatacije

Obespravljene radnice na poslovima čišćenja

Ne čekaj poslednji trenutak - organizuj se!

Opipavanje terena - država bi da radimo još više!

Tokom jula ove godine u medijima se mogla pročitati vest da je Grčka vlada uvela šestodnevnu radnu nedelju. U skladu sa ovim, ukoliko pojedini radnici i radnice pristanu na ovu meru, biće im omogućeno da na nedeljnom nivou rade 48 sati, tj. šest radnih dana (i navodno će im biti isplaćena uvećana dnevnicna).

U vezi sa ovom idejom, a sa ciljem opipavanja terena, među radnicima i radnicama u Srbiji urađena je anketa u vezi sa njihovim stavovima kada

je reč o 48h radnoj nedelji. Većina radnika i radnica iznela je negativan stav i više od polovine izjasnilo se da ni za više novca ne bi radilo 48h nedeljno. Razlozi su, logično, uključivali umor i želju za makar malo odmora i života, nasuprot apsolutnoj podređenosti radnom mestu i uvećanju gazdinog profita.

Takođe, dosta anketiranih pokazalo je da je svesno toga da se u Srbiji već sada radi duže (i to neretko bez nadoknade i po sedam

dana nedeljno) nego što je zakonom propisano. Poučeni dosadašnjim iskustvom, radnici i radnice takodje su pravilno приметili da gazda može da ne isplati dodatno radno vreme, čak i ukoliko kaže da će isplatiti i bez obzira na to što se po zakonu dodatan rad plaća. Drugim rečima, svesni smo toga da je država u službi gazda, a ne zaštite naših prava.

Država koja usvaja ove mere, posvećena je isključivo stvaranju što većeg profita gazdama. Povećanjem radnih sati bi dodatno opao kvalitet naših života. Pored toga, nije teško приметiti da bi u društvu poput Srbije, gde je prinuđivanje od strane gazda da se radi više nego što je propisano svakodnevnica, ovakva zakonska mera dodatno olakšala gazdama manipulaciju stawkama zakona i oglašivanje o propisano radno vreme od 40h nedeljno učinila manjim zakonskim prekršajem, nego što je to sada slučaj.

Državi i gazdama cilj je samo uvećanje profita preko eksploatacije nas - radnika i radnica! Jedino udruženi i borbeni možemo poboljšati svoj položaj u društvu!

Uključi se u borbeni sindikat!

Rio Tinto

simbol kapitalističke eksploatacije

Slučaj Rio Tinta, ne samo kao primera obične kapitalističke pohlepe, već i simbola sistema u kojem globalni kapital upravlja sudbinom naroda i prirodnih resursa nije slučajnost, već produkt savremene kapitalističke logike koja ne poznaje granice i ne priznaje vrednosti života u bilo kojem obliku. U pitanju je britansko-australijska kompanija, čiji su najveći pojedinačni akcionari Aluminijska korporacija Kine i američki investicioni fondovi Blek rok i CRM, a čije iskopavanje litijuma u Srbiji forsira Nemačka država, sa kompradorskim strukturama u Srbiji kao izvršiocima.

U globalnom kapitalističkom poretku, fenomen korporativne dominacije nad ljudima i prirodnim resursima predstavlja vrhunac eksploatacije. Slučaj kompanije Rio Tinto u Srbiji oslikava kako neoliberalni kapitalizam funkcioniše kao globalna mašinerija za sistematsko eksploatisanje i dominaciju, maskirajući svoje stvarne namere iza fasade "ekonomske korisiti" i "napretka".

Ovakav ekonomski model koji obuhvata niz principa i praksi koje omogućavaju neograničenu eksploataciju, preuzimanje i kontrolu nad prirodnim resursima i ljudskim životima, funkcioniše u sprezi sa komparadorskim režimima poput vlasti u Srbiji, koja koristi najširu lepezu represivnih mehanizama za suzbijanje svakog vida otpora - od medijske propagande i psihološke, političke i materijalne represije, do svih raspoloživih sredstava prinude.

Vlasti u Srbiji omogućile su da se Rio Tintov projekat odvija bez ikakve kontrole i zaštite lokalnih interesa. Vlasti, vođene sopstvenim ekonomskim i političkim interesima koji su povezani sa interesima

krupnog kapitala, aktivno su pomogle korporaciji da preuzme plodnu zemlju. Ovakve svesne odluke, nisu samo potencijalno nepovratne u ekološkom smislu, već mogu trajno destabilizovati ekonomiju i uništiti budućnost mnogih generacija, kako lokalno, tako i regionalno.

Obzirom da korporacije poput Rio Tinta na globalnom planu funkcionišu kao neprekidni izvori eksploatacije, mnoge ugrožene zajednice i radnička klasa širom sveta već su odavno razvile snažnu kulturu otpora, koja predstavlja jedini način odbrane. Ta kultura otpora nije lokalna pojava, već deo šire, internacionalne borbe protiv korporativne agresije.

U borbi za položaj radnika i osnovne potrebe lokalnih zajednica širom sveta, otpor protiv devastacije prirodnih resursa i ljudskih života, koju sprovodi Rio Tinto, postao je globalni. Od Srbije do Australije, od Mongolije do Zambije, zajednice i radnici nepokolebljivo se bore za svoje slobode i očuvanje prirode, suprotstavljajući se destruktivnim rudarskim operacijama Rio Tinta.

Ovo su samo neki od rudnika širom sveta gde je Rio Tinto sprovodio potpunu devastaciju i

eksploataciju, uništavajući ne samo radnike, zajednice i prirodni svet, već i istorijsko-kulturnu baštinu:

1. Rudnik uranijuma Ranger u Australiji, bio je predmet dugotrajnih protesta aboridžinskih zajednica i ekoloških aktivista zbog zagađenja i kršenja prava domorodaca. Radnici su prijavljivali loše uslove rada, a neki koji su pokušavali da se sindikalno organizuju ili iznose zabrinutosti u vezi sa sigurnošću suočili su se sa odmazdom.

2. Rudnik bakra Panguna u Papua Novoj Gvineji, kojim je Rio Tinto upravljao tokom 1970-ih i 1980-ih, izazvao je značajne društvene i ekološke probleme. Ovaj rudnik je bio jedan od ključnih faktora za izbijanje građanskog rata u Bougainvilleu, koji je trajao od 1988. do 1998. godine, ostavivši desetine hiljada mrtvih i raseljenih. Zatvaranje rudnika ostavilo je za sobom ogromne količine toksičnog otpada, koje su nastavile da zagađuju okolne reke i zemljište.

3. Australija - U maju 2020. godine, Rio Tinto minirao i uništio drevno aboridžinsko svetište Juukan Gorge u zapadnoj Australiji, koje je bilo staro preko 46.000 godina.

4. Rudnik QIT Madagascar Minerals (QMM) kojim upravlja Rio Tinto, suočava se sa konstantnim kritikama

lokalnih zajednica zbog zagađenja vode i negativnog uticaja na životnu sredinu. Lokalni stanovnici i nevladine organizacije redovno protestuju protiv operacija rudnika. Zabeleženo je zagađenje voda uranom i drugim teškim metalima, što je uzrokovalo zdravstvene probleme među lokalnim stanovništvom.

5. U Mongoliji, rudnik bakra i zlata Oyu Tolgoi, u kojem Rio Tinto ima značajan udeo, suočava se sa protestima zbog kršenja prava lokalnih zajednica i neadekvatnog upravljanja vodnim resursima. Rio Tinto je optužen da je preuveličao troškove projekta kako bi povećao svoj udeo u rudniku na štetu vlade Mongolije.

6. U Kanadi, rudnik dijamanta Diavik, kojim upravlja Rio Tinto, suočava se sa kritikama zbog uticaja na životnu sredinu i prava autohtonih zajednica.

7. Rudnik Richards Bay Minerals (RBM) u Južnoj Africi, kojim Rio Tinto upravlja, suočava se sa stalnim nemirima i nasiljem zbog socijalnih i ekoloških problema. Protesti su često bili praćeni sukobima između radnika i lokalnih stanovnika. U junu 2021. godine, direktor RBM-a je ubijen u zasedi, što je dovelo do privremenog zatvaranja rudnika.

8. U Arizoni, Rio Tinto planira da otvori jedan od najvećih rudnika bakra na svetu - Resolution Copper. Ovaj projekat se suočava sa snažnim otporom lokalnih zajednica, posebno plemena Apača, zbog zabrinutosti oko uništavanja svetih zemljišta i potencijalnog zagađenja vode.

9. Rudnik bakra i zlata Grasberg u Indoneziji, bio je mesto nasilnih sukoba između radnika i bezbednosnih snaga. Tokom 2011. godine, radnici su štrajkovali zahtevajući bolje uslove rada i plate. Štrajk je doveo do smrtonosnih sukoba sa policijom, pri čemu je nekoliko radnika ubijeno.

Grasberg je poznat po masovnom zagađenju rečnih sistema i kršenju

ljudskih prava.

10. U Brazilu, Rio Tinto je upravljao rudnikom Paracatu, najvećim rudnikom zlata u zemlji. Lokalna zajednica se protivila rudarskim operacijama zbog navodnog zagađenja vodnih resursa cijanidom i teškim metalima. Aktivisti su organizovali proteste i pravne akcije protiv rudnika. Radnici rudnika su često prijavljivali loše radne uslove, a neki su bili suočeni s represivnim merama kada su pokušali da organizuju sindikate ili štrajkove.

11. U Mozambiku, rudnik uglja Benga kojim takođe je upravljao Rio Tinto, izazvao je značajne proteste lokalnih zajednica zbog prinudnog raseljavanja i neadekvatne kompenzacije za oduzetu zemlju. Mnogi stanovnici su prijavili nasilje od strane privatnih bezbednosnih snaga i policije tokom raseljavanja, kao i zagađenje vazduha i vode koje je dovelo do zdravstvenih problema u okolini.

12. U Indiji, Rio Tinto je bio povezan sa rudnikom boksita u planini Niyamgiri, koja je sveta za pleme Dongria Kondh. Pleme je organizovalo masovne proteste protiv rudnika, tvrdeći da će iskopavanje uništiti njihovu svetinju i ugroziti njihov način života. Pod međunarodnim pritiskom, indijska vlada je na kraju zabranila iskopavanje u ovoj oblasti, ali Rio Tinto je bio umešan u pokušaje represije lokalnih aktivista i lidera zajednice.

13. U rudniku Eagle Mine u Kanadi, radnici su se žalili na loše uslove rada i sigurnosne standarde. Kada su pokušali da organizuju sindikat, suočili su se sa odmazdom, uključujući otkaze i zastrašivanje.

Rudnik je takođe izazvao proteste zbog zagađenja podzemnih voda i kršenja prava domorodačkih naroda.

14. Rudnik bakra Palabora u Južnoj Africi, bio je mesto brojnih štrajkova i sukoba između radnika i uprave. Radnici su često bili suočeni

sa represijom, uključujući fizičko nasilje. Rudnik je takođe bio povezan sa zagađenjem vazduha i tla, što je negativno uticalo na zdravlje lokalne zajednice.

15. U Zambiji, rudnik bakra Nchanga, suočio se sa protestima zbog loših uslova rada i minimalnih plata. Radnici su štrajkovali zahtevajući poboljšanje radnih uslova i zbog toga su bili suočeni sa otkazima, zastrašivanjem i, u nekim slučajevima, nasiljem od strane privatnih bezbednosnih snaga.

Dok se borimo protiv Rio Tinta, borimo se i protiv šireg kapitalističkog sistema koji perpetuira nasilje i eksploataciju. Zbog toga pozivamo sve radnike i radnice da se samoorganizovano priključe protestima i aktivnostima koje će u toj borbi pomoći.

Takođe, pozivamo vas na sindikalno organizovanje na radnim mestima, jer je to nezamenljivo oružje koje nam je korisno ne samo u borbi protiv Rio Tinta, već i generalno u borbi za bolje uslove života i prevazilaženje ovog sistema.

Naša borba nije samo za zaustavljanje ovog projekta, već za stvaranje društva koje neće biti zasnovano na nasilju i eksploataciji od strane državne i korporativne moci, već za društvo oslobođeno od kapitalističkog i svih drugih oblika ugnjetavanja i kontrole, za društvo zasnovano na univerzalnim principima slobode, ravnopravnosti i jednakosti!

Radnice na poslovima čišćenja su potpuno obespravljene!

Najveći deo zaposlenih na poslovima čišćenja, spremanja i nege čine žene. U većini slučajeva radnice u ovoj delatnosti suočavaju se sa ogromnim teškoćama, koje se ne tiču isključivo svakodnevnog teškog fizičkog rada koje ovaj posao zahteva. Čistačicama i negovateljicama u najvećem broju slučajeva uskraćen je ugovor o radu, zdravstveno, penziono i invalidsko osiguranje, plaćeno bolovanje, plaćeno odsustvo u slučaju porođaja itd.

Nalaženje posla u ovim delatnostima odvija se primarno putem neformalnih usmenih dogovora između zaposlene i klijenta, gde isplata zaposlenoj suštinski zavisi od dobre volje klijenta. Zapošljavanje se takođe odvija i preko agencija, koje predstavljaju legalizovane makroe na tržištu rada, kojima je primarni cilj parazitiranje na radu ovih žena. Agencije po pravilu krše dogovore sklopljene sa zaposlenima, pa se dešava da žene rade godinama i steknu pravo npr. na penziju, a da to od strane menadžera u agencijama ne bude evidentirano. Dešava se da se ženama od strane menadžera u agencijama oduzimaju radne knjižice, a neretke su i nameštaljke i manipulacije od strane agencija, koje za cilj imaju produbljivanje i produžavanje robovlasničkih odnosa između njih i radnica.

Problem predstavlja i to što se mnogi klijenti odlučuju da radnice na poslovima čišćenja, spremanja i

nege traže upravo preko agencija za zapošljavanje, ne mareći za uslove rada ovih žena u tim agencijama. Ove žene u mnogim slučajevima nemaju ni status zaposlene u njima, već rade preko ugovora o privremenim i povremenim poslovima - samim tim nemaju uslove ni za nominalna radna prava. Čak i prema lopovskim standardima buržoaskog prava ovakav tretman radnica je kriminalan.

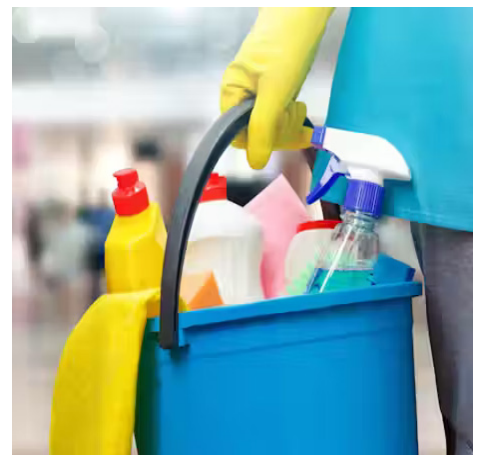
Ne treba zaboraviti ni na, u javnom diskursu, parazitiranje na ženskim pravima od strane političara, medija, nevladinih organizacija i sličnih. Upravo zahvaljujući političarima i zaposlenima u medijskim kućama i nevladinim organizacijama, kojima su usta puna borbe za prava žena u cilju samopromocije i profiterstva, ovakav sistemski seksizam gde je rad velikog broja žena sveden na robovlasništvo, biva ignorisan ili gurnut u drugi plan.

Anarhosindikalistička inicijativa - ASI poziva radnice na poslovima čišćenja, spremanja i nege da se kolektivno udruže i zahtevaju stalno zaposlenje na svojim radnim mestima ili da se udruže u zadruge, kojima bi organizovale svoj posao sa individualnim klijentima. Na taj način bi se izbegao predatorski tretman agencija i eksploatatorski odnos klijenata prema radnicama na ovim poslovima.

Ukoliko vam je potrebna pomoć u organizovanju za bolje uslove rada ili formiranje zadruga, možete nam se

javiti da se organizujemo i izborimo zajedno.

Samo kroz kolektivno organizovanjeradnice i radnici mogu poboljšati svoje radne uslove, svoj položaj u društvu, bolji kvalitet svog života i u krajnjoj instanci izboriti društvo bez izrabljivanja u kome ćemo svi biti ravnopravni.

Javi se!

Ukoliko ti treba pomoć ili podrška

Možeš nam se obratiti za sve informacije, savete, ideje, podršku i pomoć vezano za probleme na radnom mestu, kao i organizovanje borbe protiv istih.

Solidarno do pobeđe!

[facebook.com/borbenisindikata/](https://www.facebook.com/borbenisindikata/)
063/116-5551
info@inicijativa.org

Sindikalna konfederacija Anarhosindikalistička inicijativa (ASI) je propagandno-borbena anarhistička revolucionarna sindikalna organizacija, koja se bori za društvo bazirano na individualnoj i kolektivnoj slobodi, ravnopravnosti i solidarnosti, lišeno svih oblika represije, hijerarhije i vlasti čoveka nad čovekom.

ASI je Sekcija Međunarodnog udruženja radnika i radnica (MUR-AIT-IWA)

Direktna akcija nastavlja tradiciju časopisa Hleb i sloboda, čiji je prvi broj štampan 1905. u Beogradu

Direktna akcija se finansira vašim donacijama. Ako želite da nas podržite na ovaj način, novac možete uplatiti na račun Centra za liberterske studije: 200-2269920101033-28

CIP: 329(497.11)
ISSN 1821-0813
COBISS-SR-ID
107264780

Uredništvo: Ivan Lazarević, Milanka Jovičić, Marko Borisavljević, Ana Jovanović

Priloge i pisma slati na kontakt adresu.

Kontakt: tel. 063/1165551

e-mail: da@inicijativa.org

web: www.inicijativa.org

fb: <https://www.facebook.com/borbenisindikata/>

Rukopisi ne gore.